

C.S.IR. MR.S.O.

Consiglio Sindacale Interregionale
Italo-Croato
ALTO ADRIATICO

Talijansko-Hrvatski
Meduregionalni Sindikalni Odbor
SJEVERNI JADRAN

CGIL CISL UIL SSSH

MR.S.O. – Talijansko-Hrvatski Međuregionalni sindikalni odbor Sjeverni Jadran CGIL, CISL, UIL, SSSH analizirao je tijekom seminara održanog 27. studenoga 2024. godine zakonodavstva Italije i Hrvatske koja reguliraju ulazak i boravak državljana trećih zemalja na nacionalnim tržištima rada. Seminar je kao cilj imao bolje razumijevanje mogućnosti korištenja tih zakonodavnih okvira kao alata za suzbijanje fenomena depopulacije, koji pogađa obje zemlje. U tom kontekstu, MR.S.O. zaključio je da između ta dva sustava postoje brojne sličnosti, ali i neke nezanemarive razlike.

Talijanski kontekst, koji je u kontinuiranom procesu normativnih promjena i već desetljećima obilježen političkom instrumentalizacijom pitanja prisutnosti državljana trećih zemalja, pokazuje brojne slabosti povezane s rigidnim sustavom ulaznih kvota, koji načelno nikada nije u potpunosti funkcionirao. Između nominalnog poziva državljana treće zemlje koji bi se trebao nalaziti u svojoj matičnoj zemlji, sustavnog podcjenjivanja potreba poslodavaca, pretjerane birokracije i eksternalizacije konzularnih usluga koje često dovode do zloupotrebe istih, ovaj sustav uopće ne odgovara potrebama tržišta rada. Time se, posljedično, sustavno potiče neregularni ulazak i boravak radnika iz trećih zemalja. S druge strane, uočeno je nekoliko pozitivnih elemenata, uključujući pojačanu kontrolu nad poslodavcima koji se kandidiraju za zapošljavanje, s ciljem identificiranja nesavjesnih poslodavaca koji doprinose pojavi eksploatacije radnika. Također, omogućena je organizacija programa osposobljavanja za te osobe u njihovim matičnim zemljama. Na taj način, radnici koji su prošli takvu obuku mogu, izvan sustava kvota, ući u Italiju i raditi u poduzećima koja su naručila njihovu obuku u matičnim zemljama, unutar programa koji promovira njihovu punu integraciju. U tom kontekstu, tijekom spomenutog seminara analiziran je "Ghana Project", kojeg je inicirala i promovirala „Confindustria Alto Adriatico“, a koji već daje prve pozitivne rezultate u nekim važnim industrijskim sektorima u regiji Furlanija Julijska Krajina.

S hrvatske strane, situacija se čini fleksibilnija u pristupu, koji je predvidio ukidanje sustava ulaznih kvota od 2021. godine. Ova promjena omogućila je bržu integraciju državljana trećih zemalja na nacionalno tržište rada, pružajući učinkovite odgovore posebno u ključnim sektorima nacionalnog gospodarstva, kao što su turizam i građevinarstvo. Unatoč tomu, u pozadini ostaju određene nedoumice vezane uz rizik radne eksploatacije tih stranaca te rastuću razinu birokracije u upravljanju postupcima koji se na njih odnose.

Nema sumnje da se u oba nacionalna sustava mogu uvidjeti dobre prakse te da bi perspektiva usporedbe, zajedno sa spremnošću nadležnih institucija da preuzmu najuspješnije aspekte kako talijanskog, tako i hrvatskog sustava, mogla dovesti do ukupnih poboljšanja u njihovim nacionalnim okvirima. U tom poželjnom kontekstu, uz punu svijest da je na složen problem potrebno pružiti raznolika i sveobuhvatna rješenja, MR.S.O. dodatno učvršćuje svoje uvjerenje da bi bolje zakonodavstvo

koje regulira ulazak i boravak državljana trećih zemalja u svrhu rada u obje zemlje predstavljalo alat koji može pružiti koristan doprinos preokretu trenda depopulacije, koja već godinama otežava pronalaženje radne snage.

Konačno, u skladu sa stavovima E.K.S./E.T.U.C.-a (Europske konfederacije sindikata), koja je također sudjelovala na spomenutom seminaru, MR.S.O. smatra da više nije moguće odgađati koordinirani europski pristup sustavu ulazaka državljana trećih zemalja u svrhu rada u državama članicama Europske unije. Toliko priželjkivana spremnost država članica na suradnju, kako bi se na koordiniran način odgovorilo dolasku osoba koje traže azil i međunarodnu zaštitu, mora se očitovati i u sposobnosti razvoja zajedničkih politika vezanih uz ulaske državljana trećih zemalja u svrhu rada. Potreba za međusobnim razumijevanjem i razmjenom znanja o ovoj temi među različitim nacionalnim sustavima sve je hitnija.

Trst, 2. prosinca 2024.

Za MR.S.O.
Predsjednik
Michele Berti